

Piatra la rinichi demonstrează încă o dată că Paul Everac se simte în largul lui nu numai în drama socială sau în cea de inspirație istorică, ci și în comedia satirică de actualitate. Totuși, în comedie, scriitorul se cam lasă furat de pitorescul grosier al unor personaje și n-a dat încă piesa pe care sîntem îndreptățiți să o așteptăm.

Victor Parhon

TEATRUL TINERETULUI DIN PIATRA NEAMȚ

VIETI PARALELE

de Ovidiu Genaru

Data premierei : 15 septembrie 1977.
Regia : EDUARD COVALI. Scenografia : VASILE JURJE. Ilustrația muzicală : IOAN TEODOR.
Distribuția : EUGENIA BALAURE (Meri) ; CARMEN PETRESCU (Liz) ; TRAIAN PĂRLOG (Feneșan) ; FLORIN MĂCELARU (Alexandru) ; VALENTIN URITESCU (Bazil).

Noul text de teatru al poetului Ovidiu Genaru, publicat, dealtfel, și în revista noastră, sub titlul *Viața particulară*, se afla, de mai multă vreme, în atenția Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, și a fost chiar îmbușătățit prin colaborarea dintre secretariatul literar al teatrului și autor. Dar nu posibilele diferențe de replică dintre textul tipărit și cel jucat ne interesează în această cronică, ci spectacolul realizat de regizorul Eduard Covali și de trupa de actori din Piatra Neamț.

Ne interesează, mai întii, un spectacol semnăt de Eduard Covali, pentru că realizările de pînă acum ale acestui om de teatru l-au definit ca pe un îndrăgostit de lumea fabuloasă a basmului (pe care a reinviat-o nu numai ea director de scenă, ci și ca autor de text) și ca pe un sensibil lector al operelor romantice. Dar, dacă, tematic, Eduard Covali pare să prefere problematica vîrstelor juvenile, estetica teatrală pe care o slujește acest regizor dovedește un spirit larg, cultivat, îmbinînd modalități, să zicem, renaștentiste, cu altele, acut moderne, nu în scopul de a epata printr-o montare de regizor, ci urmărind, dimpotrivă, să realizeze un spectacol al actorilor, prin actori.

Noul text dramatic al lui Genaru abordează problema tinerilor debusolați, oprindu-se la cazul particular al unei familii compuse din trei persoane : tatăl, directorul unei uzine din provincie, mama, păstrînd nostalgia poziției sociale burgheze, și fiul, aflat la vîrsta opțiunii și a destinului profesional. Anumite elemente de viață duc la înstrăinarea reciprocă a membrilor acestei familii, la acele *vieți paralele*, stinghere și fustingherite.

Ceea ce ne-a surprins este faptul că Eduard Covali, altădată atent la cadrul (și la mesajul) scenografic al spectacolului, nu a mai contat, de astă dată, pe acest foarte important personaj. Din stîmă, probabil, pentru autorul textului, regizorul nu a mai solicitat imaginația scenografului Vasile Jurje, care, comod, s-a rezumat la indicațiile autorului și nu ne-a prezentat nici o idee originală, care să pună în valoare ambițioasa temă a piesei. În schimb, bun cunoscător al posibilităților trupei de actori, Covali a știut să conceapă o distribuție bună, chiar foarte bună. Prin distribuirea actriței Carmen Petrescu în (aparent) ușuratică Liz — fata care va influența hotărîtor metamorfoza etică a tînrului, abia ieșit din adolescență, Alexandru — sau a actorului Valentin Uritescu, în rolul (aparent) alienatului mental Bazil — fratele doamnei Meri Feneșan, alt personaj lucid al piesei — Eduard Covali și-a asigurat „mo-

Confruntare finală între tată și fiu. În scenă, Eugenia Balaure (Meri), Florin Măcelaru (Alexandru), Traian Părlog (Feneșan) și Valentin Uritescu (Bazil)

In prim-plan, Carmen Petrescu (Liz) și Valentin Uritescu. In planul doi, Florin Măclaru

torul" spectacolului, pentru că, deși aceștia apar ca personaje adiacente (problema etică fiind aceea a tovarășului director Feneșan, a soției sale, Meri, și a fiului lor, Alexandru), de fapt, adevăratele prim-planuri ale textului și, desigur, ale spectacolului sînt tocmai Liz și Bazil.

Ceea ce impresionează, de pildă, la Valentin Uritescu este tocmai gama bogată de mijloace scenice pe care le posedă. Tristetea secretă a omului care vede adevărul este înțreținută de Valentin Uritescu nu numai prin tehnica pauzei, prin așa-zisele replici mute, ci și prin modalitățile tradiționale ale comediei. Stîngăcia lui comică conține o mare durere. Privirea, gestul, capătă, la Valentin Uritescu, un balans original între plînsul surd și risul zgomotos.

Rolul foarte greu, niciodată liniar, al actriței Carmen Petrescu a fost bine dus pînă la capăt. Ușoarele stridente aparțin mai degrabă textului decît actriței, care are acel simț special ce face legătura dintre lumea scenei și aceea a spectatorilor. Ea știe să joace un rol, dar și să se joace, pe sine însăși, în rol.

Ca întotdeauna, Eugenia Balaure își stăpînește, cu demnitate profesională, personajul. Meri este, prin Eugenia Balaure, un personaj autentic, care, conform destinului său, este dezvăluit pînă la prăbușirea în sine, pe măsură ce adevărul vieții i se relevă.

Mai puțin interesați ni s-au părut tatăl și fiul, în interpretarea actorilor Traian Părlog și Florin Măclaru, poate, pentru că rolurile

nu le-au oferit elementele necesare unei reale întreprinderi actoricești.

Recenta premieră absolută de la Piatra Neamț nu este, însă, expresia absolută a posibilităților trupei de actori, nici ale regizorului, nici chiar ale autorului.

Paul Tutungiu

TEATRUL DRAMATIC
„BACOVIA” DIN BACĂU

24 DE ORE DIN VIAȚA UNUI GENIU

de Mihai Sabin

Data premierei : 15 septembrie 1977.

Regia : CRISTIAN PEPINO. Scenografia : DECEBAL SCRIBA. Ilustrația muzicală : CBISTIAN PEPINO.

Distribuția : DUMITRU LAZAR-FULGA (Ginju) ; MONICA BOBDEIANU-FULGA (Olga) ; ROMEO MUȘTEANU (Iulian) ; CONSTANȚA ZMEU (Melania) ; CONSTANTIN MANEA (Răcaru) ; FLORIN BLĂNĂRESCU (Bunescu) ; MIRCEA CREȚU (Titus).

Punînd în scenă această piesă a regretatului poet Mihai Sabin, băcăuanii nu au împlinit numai un pios act în memoriam ; ei au făcut și o foarte bună alegere repertorială, pentru deschiderea — în actualitate — a stagiunii. Într-adevăr, *24 de ore din viața unui geniu* este un eseu dramatic care se ocupă de statutul omului în societatea noastră socialistă, de relația dintre personalitatea proeminentă și grupul din care s-a detașat, și pledează pentru frumusețea lumii așa-zis anonime, lumea celor care, undeva, în provincie, se realizează prin fapta modestă, dar demnă. Teatrul care abordează problemele conștiinței cunoaște, în literatura noastră nouă, o reală dezvoltare ; mai puțini scriitori se raliază, însă, la formula esului dramatic. Mihai Sabin a optat pentru teatrul eseistic, poate și pentru că, după o experi-